

FINANȚELE ȘI BUGETUL PERSONAL

START2LEARN: FINANȚE
PERSONALE

**AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ**

COPYRIGHT

CONȚINUTUL ACESTUI MATERIAL NU POATE FI REPRODUS
SAU TRANSMIS SUB NICIO FORMĂ ȘI PRIN NICIUN FEL DE
MIJLOACE – ELECTRONICE, MECANICE, INCLUSIV
FOTOCOPIERE SAU ÎNREGISTRARE, FĂRĂ PERMISIUNEA ÎN
SCRIS A AUTORILOR.

ASF©2022

PUȚINĂ ISTORIE

Încă din antichitate, împrumuturile existau și exista și „dobânda” la returnarea împrumutului – acel plus de valoare pe care cel care returna un împrumut trebuia să îl adauge la suma inițial primită.

În Mesopotamia erau folosite 2 astfel de dobânzi: simplă și compusă.

Cea simplă era ca un procent din valoarea inițial împrumutată – dacă împrumutai 20 de capre la o rată de 5% pe an, trebuiau returnate 21 de capre într-un an. Dacă dobânda era de 5% pe lună, atunci la final trebuiau returnate 12 capre ca dobândă anuală (60%) plus cele 20 de capre ale valorii inițial împrumutată.

Dobânda compusă era numită de babiloniei „dobândă la dobândă” – dacă împrumutai 20 de capre pentru un an la o dobândă lunară de 5%, atunci aveai de returnat 16 capre plus cele 20 din valoarea inițială a împrumutului.

BUGETUL

În funcție de echilibrul dintre venituri și cheltuieli, bugetul (lunar, trimestrial, semestrial, anual) poate fi:

BUGET EXCEDENTAR

VENITURI $>$ CHELTUIELI
EXCEDENT

BUGET ECHILIBRAT

VENITURI $=$ CHELTUIELI

BUGET DEFICITAR

VENITURI $<$ CHELTUIELI
DEFICIT

Urmărește evoluția veniturilor și a cheltuielilor tale și caută să ai un buget excedentar

Bugetul personal este printre cele mai importante concepte ale finanțelor private.

BUGETUL

✓ VENITURI

- beneficiile realizate într-o perioadă de timp, exprimate valoric
- sume de bani sau echivalente valorice încasate în perioada analizată

După periodicitatea încasării, veniturile pot fi:

- ✓ Venituri recurente, fixe, încasate în mod regulat (salariu, alocație, pensie, cupon, chirie etc.)
- ✓ Venituri ocazionale (prime, sporuri ș.a.)

Dacă ai venituri mari și nu poți face economii, este cazul să îți analizezi cu atenție obiceiurile de consum.

Veniturile ocazionale nu trebuie să fie luate de sigure!

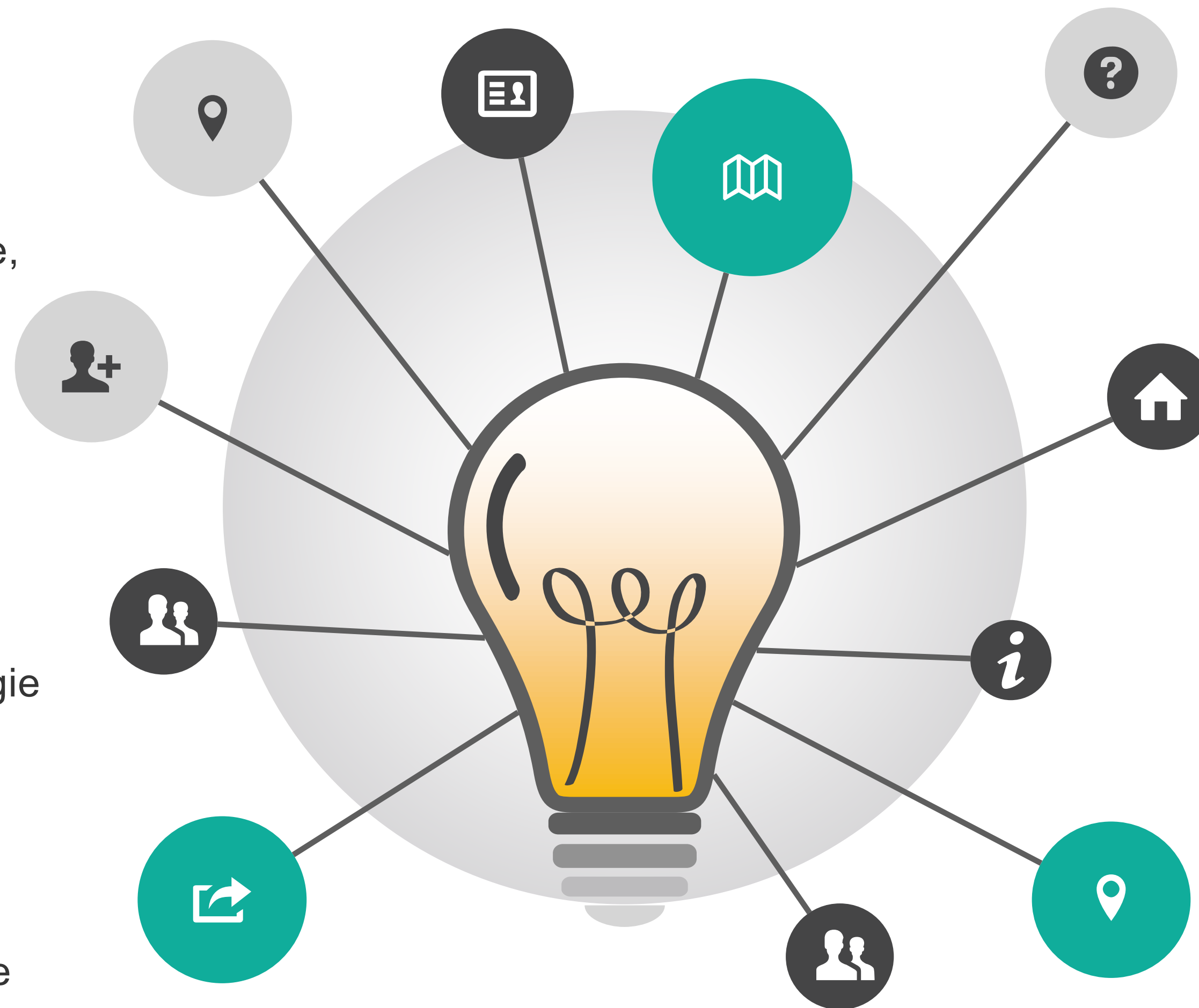
✓ CHELTUIELI

- cheltuieli fixe care trebuie plătite pentru a evita penalizările (întreținerea, lumina, rata la credit, telefonul, cablul etc.)
- cheltuieli flexibile (mâncare, haine, produse pentru uz personal, vacanțe etc.)
- cheltuieli cu impozitul la casă, asigurările la casă/mașină etc. - trebuie plătite anual/trimestrial
- cheltuieli personale și cheltuieli familiale (comune membrilor familiei)
- cheltuieli curente și cheltuieli ocazionale

Creșterea veniturilor nu trebuie să însemne creșterea cheltuielilor.

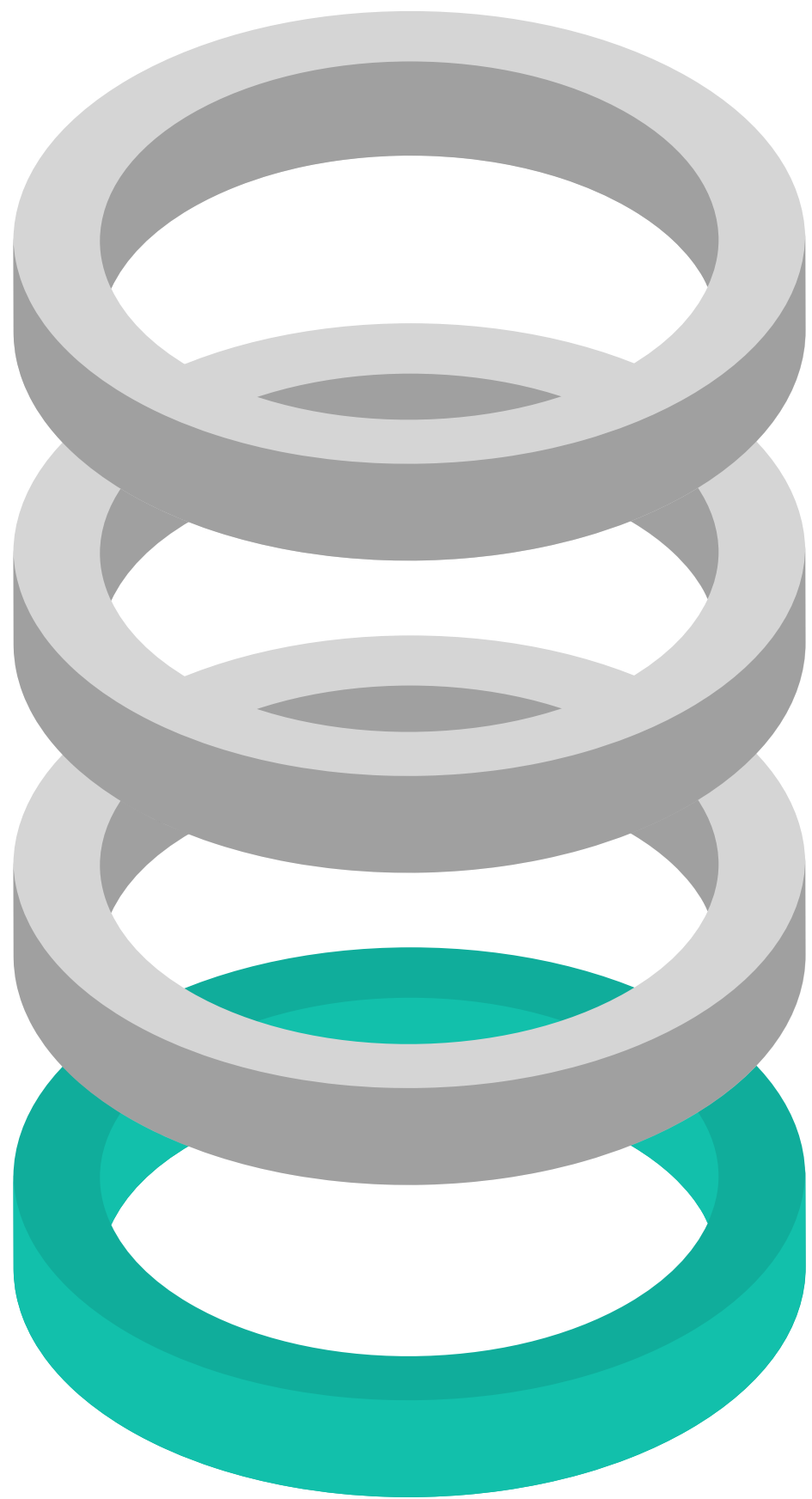
CHELTUIELI

- Hrană = procurarea alimentelor necesare consumului zilnic și costul meselor/gustărilor luate la școală, în oraș, a muncă
- Îmbrăcăminte = produse vestimentare, încălțăminte, accesorii etc.
- Educație = manuale, rechizite, taxe școlare, cursuri de calificare/formare profesională, cursuri de limbi străine etc.
- Utilități și întreținere a locuinței: energie electrică și termică, apă, reparații, impozit, PAD, chirie etc.
- Plata unor produse financiare pe termen lung (pensie privată, asigurare etc.)
- Rambursare de rate la credite

- Comunicații = telefonie, internet, TV etc.
- Transport = legate de deplasarea către/de la școală, serviciu, medic ș.a. - transport în comun, întreținere vehicul, combustibil, impozit, RCA, rovinieta, reparații etc.
- Îngrijire personală (medicală și igienă)
- Culturale sau pentru divertisment
- Asigurări facultative
- Cheltuieli de producție (în gospodăriile rurale)

DEFICIT ÎN BUGET

Dacă bugetul (personal/familial) este deficitar (veniturile < cheltuielile), pentru a nu apărea supraîndatorarea, scăderea semnificativă a bunăstării, pentru a limita pierderile ș.a. este necesar să echilibrăm veniturile și cheltuielile:

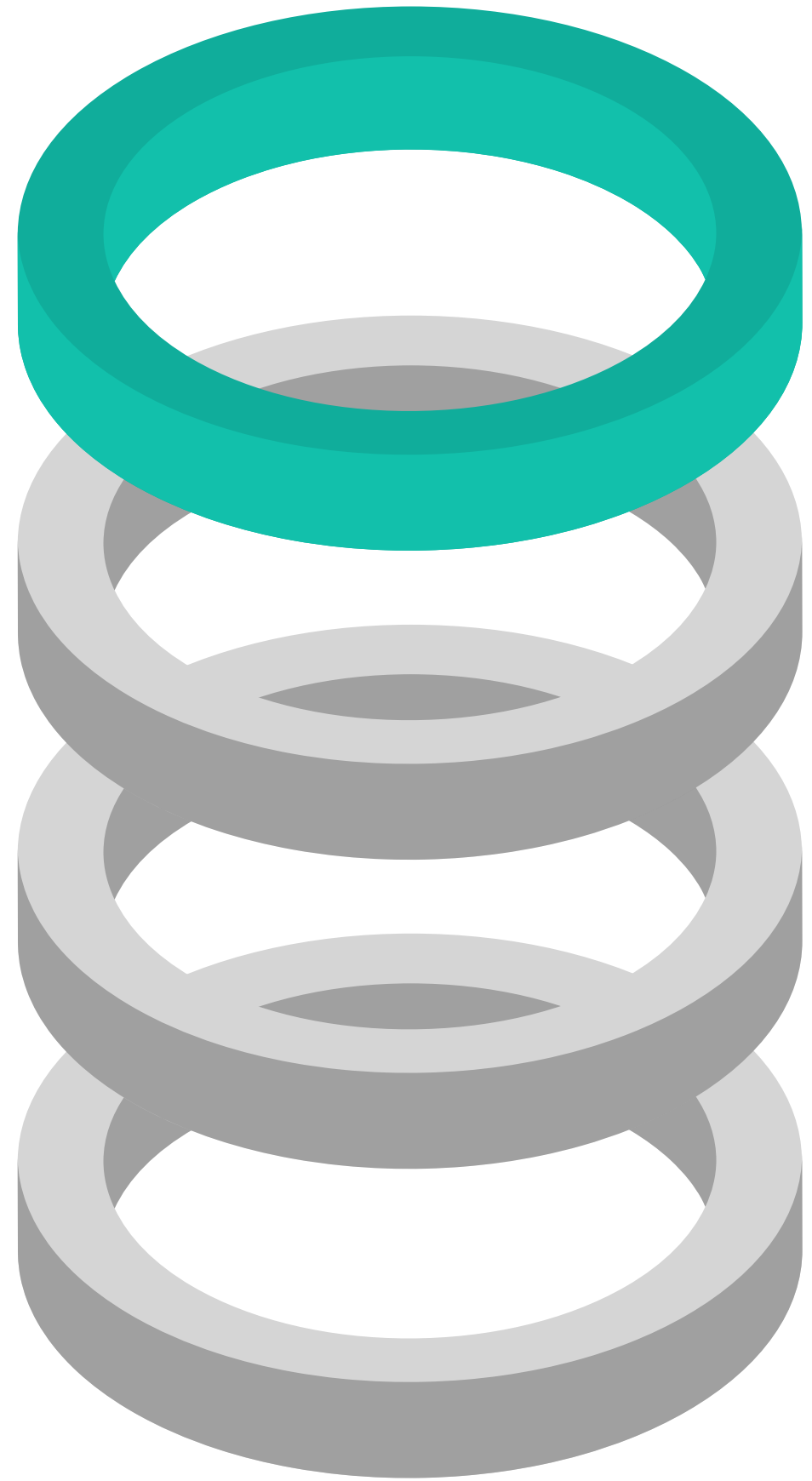
- ajustăm cheltuielile
 - micșorăm unele cheltuieli (micșorarea cantității de bunuri cumpărată, căutarea reducerilor de preț sau a unor prețuri mai mici, căutarea unor produse cu caracteristici similare celor cumpărate dar mai ieftine ș.a.)
 - renunțăm la unele cheltuieli cu bunuri dispensabile, de lux, care reflectă dorințe (care nu ne afectează supraviețuirea sau care nu au consecințe financiare extreme)
 - întâi se taie din dorințe și apoi de la economii sau alte resurse
- identificăm soluții de majorare sau suplimentare a veniturilor
- împrumuturi pe termen scurt (de preferat de la familie/prieteni)
- împrumuturi bancare

EXCEDENT ÎN BUGET

Dacă bugetul (personal/familial) este excedentar (veniturile > cheltuielile), excedentul reprezintă o ECONOMIE.

Pentru a conserva valoarea în timp a banilor economisiți și, eventual, a crea mai multă valoare, economiile le putem utiliza pentru:

- dezvoltarea personală – prin dezvoltare personală și educație o persoană își crește în viitor veniturile (investește în tine!)
- păstrarea într-un cont bancar (card) pentru situații neprevăzute – dar valoarea banilor în timp nu va fi conservată
- crearea unui depozit bancar (purtător de dobândă) – este important a se calcula dacă dobânda este mai mare decât inflația și costurile contului pentru a ști dacă valoarea banilor în timp este conservată
- achiziționarea unor produse financiare care au o componentă investițională pe termen scurt/lung: fonduri de investiții, asigurări de viață, fonduri de pensii, obligațiuni/titluri de stat
- achiziționarea unor proprietăți (imobiliare, artă, aur, bijuterii etc.) – aceste proprietăți trebuie să aibă calitatea de purtător de valoare și să poată conferi lichiditate (ușurință la vânzare)
- investirea într-o afacere: cumpărarea de acțiuni și alte instrumente financiare existente la bursă
- deschiderea unei afaceri – antreprenoriatul prezintă riscuri și are nevoie de o gamă largă de cunoștințe antreprenoriale (economice, financiare, manageriale etc.)

CAPITALUL

Absența monedei impunea anumite socoteli pentru a ține evidența banilor. Folosirea „unităților de cont” (un fel de contabilitate) în Egiptul antic ne arată că oamenii se preocupau de astfel de schimburi cât mai corecte. Numărul mic de produse disponibile la acea vreme impunea cunoașterea raporturilor de schimb.

De exemplu, în spațiul mediteraneeen antic, o astfel de valoare de referință a fost și capul de vită (bou). Vacile au fost printre primele animale care au făcut obiectul schimbului, reprezentând primele forme de „bani”. Capul unei vaci („caput”) reprezenta „capitalul” (traducerea cuvântului „caput”) – avuția se putea exprima în numărul de vaci deținute.

CAPITALUL

- Deficitul de capital apare ca urmare a unui comportament invers: oamenii preferă să consume mai degrabă acum decât mai târziu, ceea ce este în dauna unui buget personal.
- Economisirea apare pe fondul sacrificării/amânării pe mai târziu a consumului prezent.
- Cum prezentul este cert și viitorul este incert întotdeauna, alocarea resurselor financiare între cei care preferă să amâne consumul și cei care preferă să consume mai mult în prezent nu se poate face niciodată gratuit.
- Capitalul (parte a sistemului financiar) este rezultatul economisirii.

ADMINISTRAREA BUGETULUI

- Stabilirea surselor veniturilor stabile
- Stabilirea structurii de venituri și a nivelului estimat pentru fiecare categorie (ex. veniturile variabile se estimează)
- Se analizează sustenabilitatea veniturilor estimate

- Se face calculul venituri – cheltuieli și se stabilește tipul bugetului
- Revizuirea bugetului în cazul în care rezultatul este deficitar, pentru a-l aduce în echilibru (maximizare venituri și minimizare cheltuieli)
- Gândire financiară rațională = planificare pe termen lung a nivelului de bunăstare (planificare financiară)

- Se stabilesc categoriile de cheltuieli necesare
- Se estimează nivelul pentru fiecare categorie de cheltuieli
- Cheltuielile variabile sunt estimate
- Se analizează structura cheltuielilor planificate și posibilitatea de a ne încadra în limitele estimate

- Economisirea și investirea trebuie să fie componente ale bugetului
- Economisirea = produse financiare bancare (depozit) și produse financiare nebancare (pensii private, asigurări de viață, obligațiuni ș.a.)
- Investirea = produse financiare nebancare

PRINCIPIUL LUI PARETO

Principiul Pareto este cunoscut ca regula 80/20 sau legea celor puțini dar critici – el prevede că, pentru multe evenimente, aproximativ 80% din efecte sunt produse de 20% din cauze.

Specialiștii în domeniul financiar recomandă ca:

- 80% din venituri să fie direcționate către cheltuieli precum:
 - întreținerea locuinței: chirie, asigurare, utilități etc.
 - mâncare, medicamente, transport
 - îmbrăcăminte, vacanțe etc.
- 20% din venituri să fie alocate pentru economii sau investiții.

CHELTUIELI NEPREVĂZUTE

Producerea unui risc
generează cheltuieli
neprevăzute

Cheltuielile sunt generate de
nevoia de înlocuire a produsului
afectat, de tratare a sănătății etc.

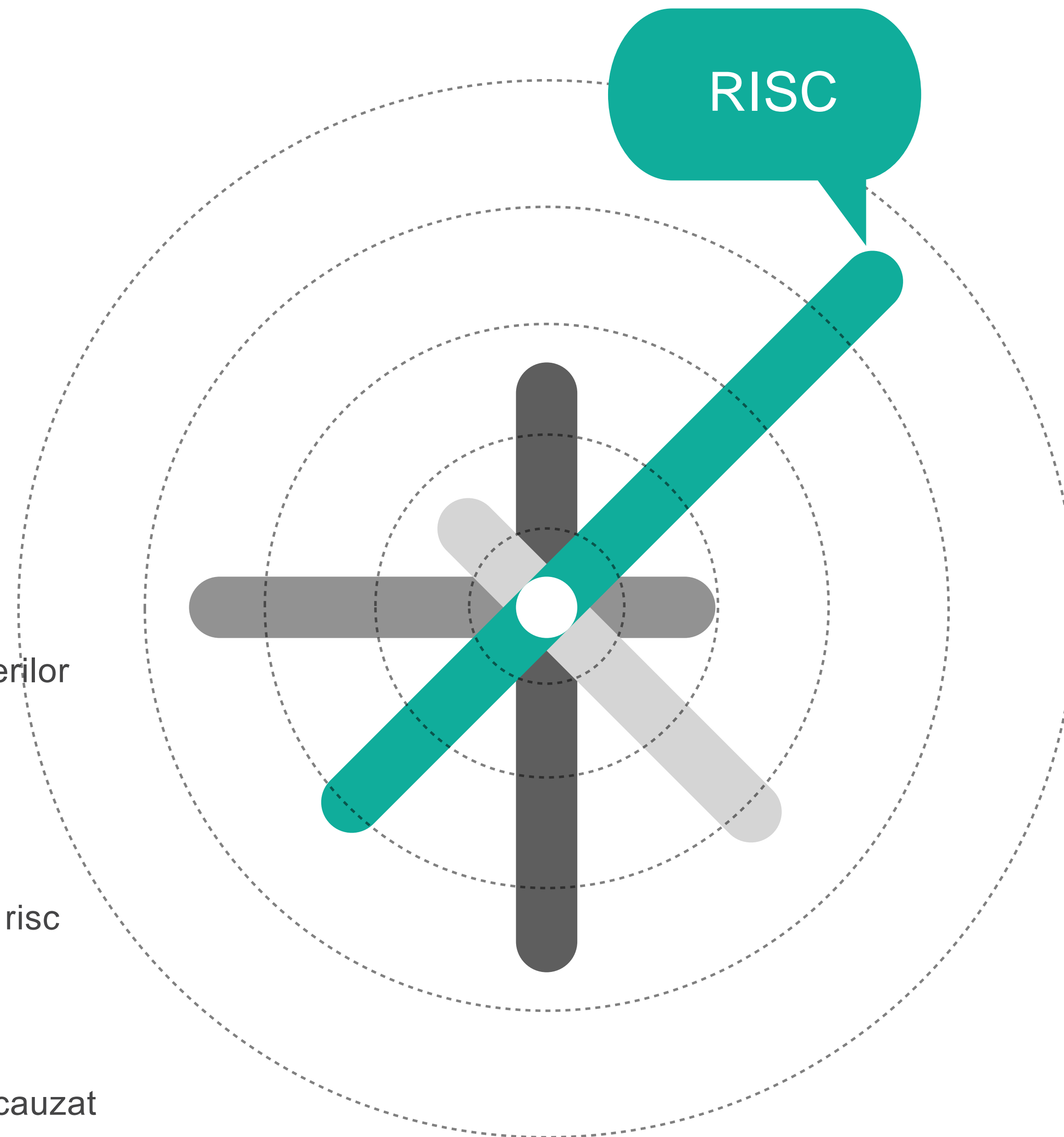
În cazul pierderii vieții (risc),
familia este cea care suportă
pierderile financiare

Riscul nu poate fi evitat – este
imprevizibil – nu știi când se produce,
cum se produce, cât de mare este
impactul său ș.a.

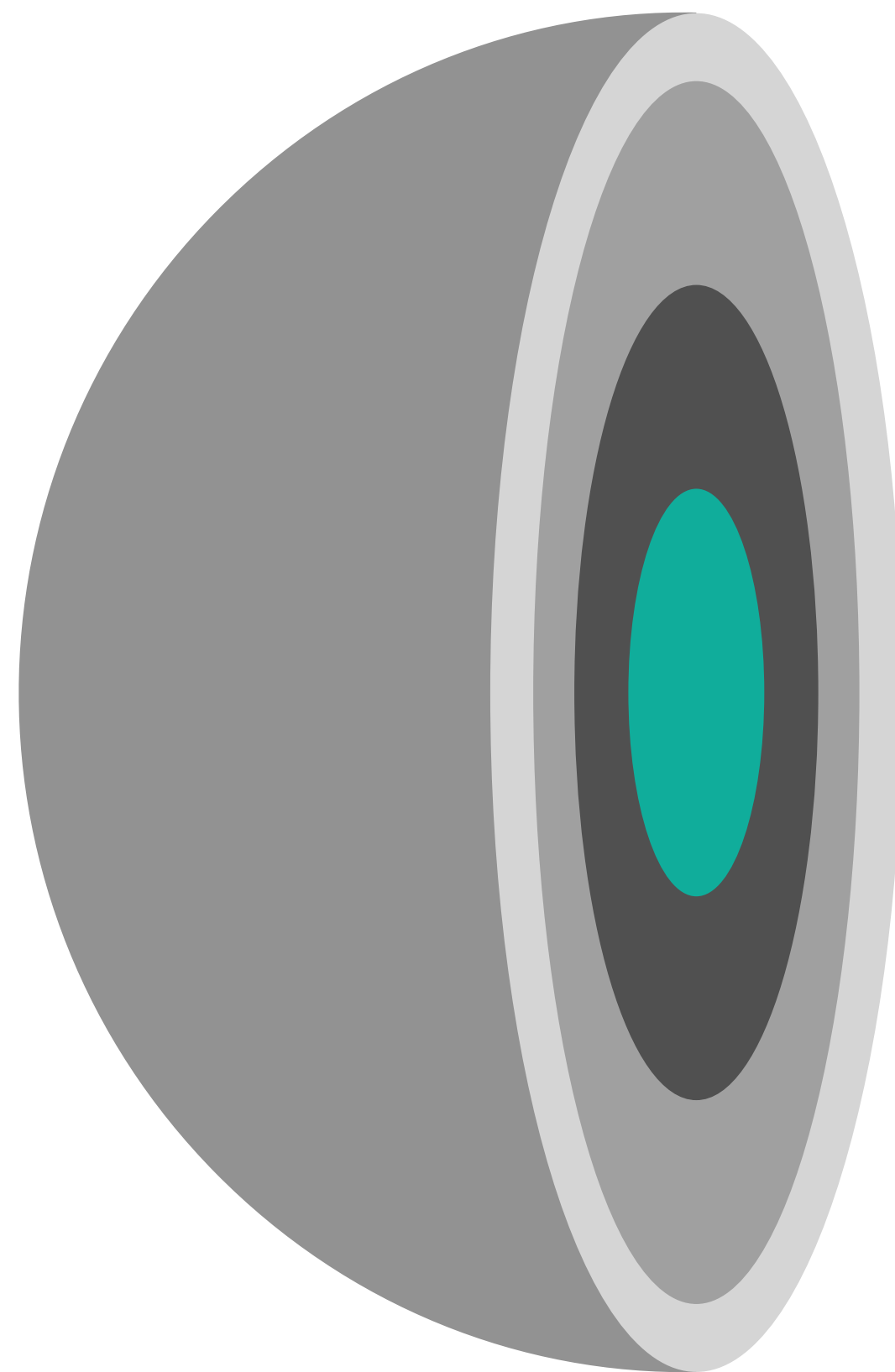
Efectele producerii unui risc pot fi
diminuate - măsuri de siguranță.
Efectele financiare ale producerii unui
risc pot fi transferate – asigurare

PIERDERILE

- EVITAREA:
 - adoptarea unui comportament prevăzător
 - nu se poate vorbi de o evitare completă a riscului
 - nu există risc zero
- CONTROLUL:
 - acțiuni pentru reducerea frecvenței pierderilor și a valorii pierderilor
 - diminuarea probabilității apariției unei pierderi
 - reducerea pierderilor (limitarea nivelului pierderilor)
- REȚINEREA:
 - o persoană suportă singură costurile generate de apariția unui risc
 - reținerea poate fi aleasă conștient sau inconștient
- TRANFERAREA:
 - încheierea unei asigurări pentru transferarea riscului financiar cauzat de producerea unui risc

CREȘTEREA VENITURILOR

- Creșterea salariului, realizarea de investiții care să aducă profit/chirii etc. – creșterile pot fi realizate din venituri fixe sau ocazionale
- Obținerea de burse, sporuri, prime etc.
- Valorificarea talentelor personale
- Realizarea unor activități suplimentare: îngrijirea de copii/persoane vârstnice, realizarea de lucrări cu drepturi de autor etc.
- Reciclarea de plastic, hârtie, sticlă ș.a.
- Investiții în produse financiare cu venit fix (obligațiuni, titluri de stat) sau cu venit variabil (dividende, randamente pozitive ale acțiunilor, unităților de fond etc.)

PLANIFICAREA FINANCIARĂ

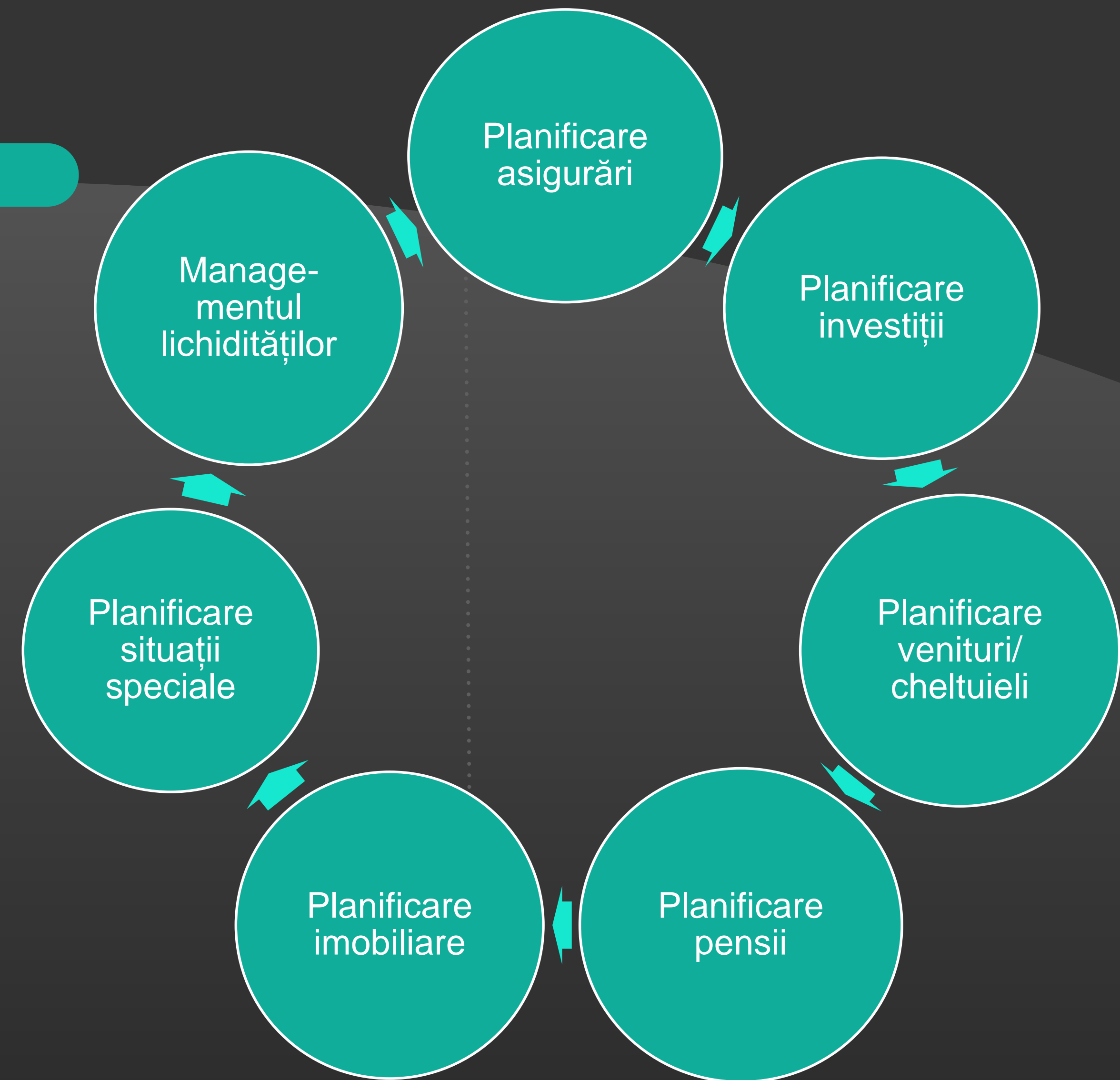

Pentru a putea avea o planificare financiară eficientă care să conducă la o creștere constantă și la menținerea bunăstării personale pe termen lung, este nevoie de un buget și un plan financiar.

- înțelegerea erorilor financiare din trecut
- alocarea mai eficientă a resurselor financiare
- evitarea îndatorării
- evitarea cheltuielilor excesive, de lux, de impuls etc.
- managementul eficient al resurselor, bunurilor, serviciilor ș.a.
- monitorizarea constantă a bugetului și reevaluarea sa dacă este cazul

PLANIFICARE FINANCIARĂ

- educația financiară este cea care asigură eficiența
 - lichiditățile sunt critice
 - păstrarea unui „cash-flow” pozitiv
 - înțelegerea consumului și formarea unui comportament de consum rațional
 - înțelegerea unor concepte economice (inflație, recesiune, politici fiscale și monetare, dobânzi, rate de schimb etc.)
 - înțelegerea conceptului de valoare în timp a banilor
 - managementul datoriilor
- etc.

ȘTIAȚI CĂ?

Cuvântul „buget” vine de la un vechi cuvânt. În Anglia, regăsim „budget”, derivat din engleza veche „bowgette”.

În Franța regăsim cuvântul „bougette”.

Romanii foloseau cuvântul latin „bulga” pentru a defini punga, dar aceasta era păstrătoare de hrană în antichitate, nu de bani. Abia în Evul Mediu capătă această funcție, în special pentru monede.

Acestea toate se traduc prin „geantă mică din piele” – altfel spus, celebrul săculeț care se folosea pentru transportul banilor.

BUGETE ...

- În afară de bugetele personale/familiale, există bugete ale companiilor, ale statelor ș.a.
- Chartered Institute of Management Accountants definește bugetul ca fiind „o expresie cantitativă a unui plan pentru o perioadă definită de timp”.
- Bugetul unui stat este constituit din bani publici – venituri și cheltuieli.
- Primele bugete de stat au început să fie calculate în anii 1700 pentru a urmări modul în care regii Angliei și Franței cheltuiau banii publici și generau datorii, determinând o creștere a nivelului de taxare a populației. Ele erau prezentate anual, pentru un an fiscal. În anii 1800 acest tip de evidență a fost legiferat.
- Bugetul unei companii reflectă veniturile, cheltuielile, activul și pasivul.
- Donaldson Brown (SUA) a fost un pionier al bugetului de business pentru 2 companii: DuPont și General Motors. În 1914, Brown, un geniu în finanțe, a trebuit să raporteze performanțele mai multor departamente ale DuPont. Formula DuPont este celebră astăzi și metoda sa permite analiza rentabilității așteptate a capitalului.
- Apariția Excel în 1987 a făcut ca bugetele să fie mult mai ușor de planificat, calculat și monitorizat.

- Pentru un buget de stat, este normal ca cheltuielile să fie mai mari decât veniturile (deficit bugetar). Asta înseamnă că sunt injectate în economie sume mai mari decât cele obținute din impozite și efectul este unul expansiv.
- Bugetele excedentare au un efect restrictiv/contractiv.
- Politica fiscală răspunde necesităților expansive sau contractive cerute de conjunctura economică.
- Optim este ca deficitul/ excedentul să fie ținut în mici variații față de punctul de echilibru.
- Tratatul de la Maastricht prevede pentru a face parte din Uniunea Economică și Monetară un deficitul public mai mic de 3%.

BUGET DE STAT

Economic, bugetul unui stat este un document contabil în care sunt înscrise previziunile asupra veniturilor (care se vor încasa) și cheltuielilor publice (care se vor realiza) dintr-un exercițiu bugetar (an fiscal/calendaristic).

AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ

START2LEARN:
FINANȚE
PERSONALE

VĂ MULȚUMIM!

TELVERDE: 0800 825 627

OFFICE@ASFROMANIA.RO
EDU@ASFROMANIA.RO

WWW.ASFROMANIA.RO
<https://www.facebook.com/asf.romania>

WWW.EDUTIME.RO